

СПРЯЖЕНА ЗАДАЧА ТЕПЛООБМІНУ ЧЕРЕЗ ЦИЛІНДРИЧНУ ТОНКУ МЕТАЛЕВУ СТІНКУ МІЖ РІДИНАМИ, РЕАЛІЗАЦІЯ РЕГУЛЯРНОГО ТЕПЛОВОГО РЕЖИМУ

Вінницький національний технічний університет, Україна

Анотація

Показано вплив спряженої задачі теплообміну на розрахунок багатокomпонентних багатофазних середовищ за умов регулярного теплового режиму.

Ключові слова: теплообмін, конвекція, регулярний тепловий режим, спряжена задача.

Abstract

The influence of the coupled heat transfer problem on the calculation of multicomponent multiphase media under the conditions of regular thermal regime is shown.

Key words: heat exchange, convection, regular thermal regime, conjugate problem.

Вступ

Регулярний тепловий режим згідно [1,2] має місце за таких умов: охолоджується (нагрівається) тверде тіло в навколишньому середовищі, наприклад, у воді при цьому температура зовнішнього середовища t_1 в процесі нагріву (охолодження) витримується сталою. В твердому тілі під час охолодження (нагріву) весь час змінюється температурне поле, коефіцієнт теплопровідності слабо змінюється зі зміною температури в окремих точках тіла.

Теорія регулярного теплового режиму розглядає охолодження (нагрівання) твердих тіл на етапі, коли початковий стан тіла вже не впливає на процес. Ознакою регулярного теплового режиму є сталість темпу охолодження (нагрівання) твердого тіла.[1,2].

Спряжена задача конвективного теплообміну має важливе значення для дослідження хіміко-технологічних процесів [2].

Мета роботи - експериментально показати, що за умов нестационарного теплового режиму нагріву рідкого середовища в тонкостінному металевому циліндричному об'ємі реалізується регулярний тепловий режим

Основна частина

Постановка спряжених задач необхідна для оцінки граничних умов при вирішенні задач нестационарного теплообміну в трубопровідних комунікаціях, обґрунтування спрощених постановок задач теплообміну.

В задачах конвективного теплообміну між тілом і потоком рідини використовуються, як правило, граничні умови 3-го роду (закон Ньютона), тобто умови пропорційності теплового потоку біля стінки q_w різниці між температурами стінки T_w і набігаючого потоку T_∞ :

$$q_w = \alpha(T_w - T_\infty).$$

Коефіцієнт теплообміну α має реальний фізичний зміст тільки для специфічних температурних розподілів на межі розділу, які точно невідомі. Тому: умови на поверхні розділу не завжди можуть задаватися, часто їх необхідно отримати шляхом вирішення рівнянь поширення тепла в твердому тілі і рідині спільно з рівняннями руху; на кордоні тіло - рідина повинні бути задані умови сполучення, тобто умови рівності температур і теплових потоків.

Така постановка задачі теплообміну називається спряженою[2].

Формулювання задач конвективного теплообміну як спряжених особливо важлива в нестационарному випадку, коли величина теплового потоку, а значить, і числа Нуссельта, на межі розділу тверде тіло – рідина залежить від часу і характеристик твердого тіла. У цьому полягає відмінність процесів нестационарного теплообміну від стаціонарного, де залежність процесу від властивостей потоку і тіла проявляється тільки в тому випадку, коли теплофізичні характеристики тіла і рідини не дуже помітно відрізняються[2].

Авторами проведено дослідження інтенсивності теплообміну в обмеженому об'ємі, заповненому в'язкою рідиною – соняшниковою олією. Умови проведення експерименту: природня конвекція в об'ємі, який має форму тонкостінного циліндра, дослідна рідина – соняшникова олія; в коаксiальному каналі знаходиться гарячий теплоносій – вода. Маса води знаходиться в межах 2,3 кг, дослідного рідкого середовища – 0,8 кг; зміна температур гарячої води в експерименті 88...55 °С, олії – 20...55 °С. Температура навколишнього середовища за межами системи 22...28 °С.

В рамках однієї серії дослідів нагріву циліндричного об'єму зі складним рідинним середовищем температура навколишнього середовища (води) зменшувалась, але з нижчим темпом ніж збільшувалась температура в циліндричному об'ємі (досліджуване рідинне середовище). Це суперечить умові Кондратьєва для нашої системи, в якій t_1 не витримується сталою. Але регулярний тепловий режим в нашому експерименті існує, залежність $\ln(\theta) = f(\tau)$ - лінійна.

На нашу думку, це завдяки тому, що в даному випадку має місце спряжена задача нестационарного теплообміну між рідинами через тонку циліндричну стінку.

Висновки

За результатами досліджень авторів встановлено, що на дослідному проміжку витримується лінійне співвідношення логарифму надлишкової температури $\ln(\theta) = f(\tau)$ для нагріву систем «вода в циліндричному об'ємі – тонка металева стінка – багатоконпонентне середовище в кільцевому об'ємі», яке характерне для регулярного теплового режиму у твердих тілах різної форми.

Отримані експериментальні дані підтверджують можливість використання методу регулярного теплового режиму для дослідження інтенсивності тепловіддачі до багатоконпонентних середовищ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Кондратьев Г. М. Регулярный тепловой режим / Г. М. Кондратьев. – М.: Государственное издательство технико-теоретической литературы, 1954. – 408 с.
2. Лыков А. В. Теплообмен. Справочник / А. В. Лыков. – М.: «Энергия», 1971. – 560 с.
3. Исаченко В. П. Теплопередача / В. П. Исаченко и др. – М.: Энергия, 1975. – 488 с.
4. Ткаченко С.Й. Нові методи визначення інтенсивності теплообміну в системах переробки органічних відходів: монографія / С. Й. Ткаченко, Н. В. Пішеніна. — Вінниця : ВНТУ, 2017. — 124 с.

Ткаченко Станіслав Йосипович, доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри теплоенергетики, Вінницький національний технічний університет, м.Вінниця, stahit6937@gmail.com

Павлович Євгеній Олексійович, аспірант факультету будівництва теплоенергетики та газопостачання, Вінницький національний технічний університет, м.Вінниця, evgenijpavlovic3@gmail.com

Tkachenko Stanislav Yosypovych, Doctor of Technical Sciences, Professor, Head of the Department of Thermal Power Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, stahit6937@gmail.com

Pavlovich Evgeniy Oleksiyovych, Postgraduate Student, Faculty of Thermal Power Engineering and Gas Supply, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, evgenijpavlovic3@gmail.com